

DEĞERLENDİRMELER

ÖĞÜZ OYAN

Yolun sonuna doğru

Anayasada uzlaşma olmaması beklenen sonuç. "Bundan daha kötüsü ne olabilir?" diye sorulursa, "uzlaşma olması" derim. Çünkü uzlaşma olması demek, AKP'nin kendi rejimine anayasal kılıf dikme tasavvurlarının onaylanması demek. Bu onaylama kısmı dahi olsa, bir kâbus senaryosudur. AKP'nin anayasa tuzağının başarısı olur. Ama hiç kuşkusuz AKP, uzlaşma olmaması halinde bile - ki başından itibaren başat olasılık buydu- kendisi için başansız sayılamayacak bir süreci başlatmıştı.

Meclis'teki "uzlaşma" görüşmelerinin iktidar ve muhalefet açısından nedenleri ve olası sonuçları üzerine 28 Şubat ve 7 Mart'ta sol'da yazdıklarımıza esastan ekleyecek yeni bir şey belki yok. Ama bazı vurgulamalar yararsız olmayabilir.

Başından beri kaçınılmak istenen "Görüşmelere katılmıyorsa demokratik anayasa istememekle suçlanmak" durumu, görüşmeler tıkandığı andan itibaren başka bir biçim altında iktidarcı yeniden tezgahlanacak: "Muhalefet uzlaşmayı engelliyor, masadan çekilmiyor ama süreci tikiyor" türünden suçlamalar peşpeşe yağacak. Elindeki medya

gücü ve hâlâ kullanımda olan organik aydınlarıyla, iktidarın seçmeni ikna etme avantajı hâlâ var; PKK ile anayasa pazarlıkları işi biraz bozsa da...

AKP açısından ise asıl başarı, dörtlü uzlaşma görüşmeleriyle elde etmeyi planladığı "meşrulaştırma" vizesini almaktır. 12 Eylül 2010 referandumuyla yargı bağımsızlığını yani demokrasiyi katleden anayasa değişikliklerini getiren Parti olmasına rağmen, kendisiyle anayasanın demokratik yönde yeniden inşa edilebileceğini tüm Meclis'i arkasına alarak ele güne göstermek az şey miydi? Daha ne istesindi? Bu meşrulaştırma süreciyle elde ettiği ek bir kazanç, bu Meclisin anayasayı toptan değiştirmek için bir kurucu meclis iradesine sahip olmasına gerek olmadığı yanıltmacasıydı.

***

Şimdi finale doğru ilerlerken, AKP'nin söylemi "artık muhalefetin nefesinin yetmediği, o zaman yetenlerle yola devam edileceği" şekline dönüşecek. Böylece AKP'nin karşı-devrim anayasasının yolu açık tutulacak. Eğer Meclis içinden 3/5 oy çoğunluğu bulunursa, gerisi bu "engelle-

ci, istemezükçü, mızıkçı" muhalefeti halka şikayet etmeye kalacak. Muhalefet de bu defa 2010'daki kadar kararlı ve bütünlüklü bir karşı duruş sergileyemeyecek olabilir; bu, iktidarın işini daha da kolaylaştırır; ama koşulların nasıl gelişeceğini tam görmeden acele karar da vermeyelim.

İktidar yanlısı güçler, ikna sürecinde, "AKP'nin demokratik bir anayasa niyeti olmayabilir ama bu anayasa yapım süreciyle hiç olmazsa Kürt meselesine bir çözüm bulunabilir, bu da bir demokratikleşmedir ve az kazanç sayılmaz" anlayışını da çok sık tedavüle sürecekler. Tek gündemli bir parti olarak BDP açısından zaten bu gerekçe dünden hazır gibi; gündemin başarısı için -Başkanlık diktası dahil- verilmeyecek ödün yok gibi. Ancak kafasını netleştiremeyen liberal sol açısından bu anlayışla hazırlanacak bir metin çelişkili bir durum ortaya çıkaracaktır: Bir yandan anti-laisizme ve otokratizme götürdüğü için AKP anayasasına karşı oluncak, diğer yandan "Kürt meselesinin haline belirli bir zemin hazırladığı" gerekçesiyle destek verilmek istenecek! Bu çözümsüz bir çelişkidir. Seçmenin kafasını daha fazla

karıştırmaktan başka işe yaramaz ve 2010 referandumunda gösterilen kararlılık dahi gösterilemez.

Kaldı ki, eğer elde edilecek bütün sonuç AKP'nin demokrasi ve özgürlükler alanında iyiniyetli olmadığını kanıtlamaksa, bunun 10 yıldır anlaşılamamış olması gibi bir siyasi naiflik temelinden hareket edilerek kitleler ikna edilemez. Eğer iş iknaya kalırsa da, medya hakimiyeti yoksunluğu bir yana, anayasa gibi teknik bir metni, birkaç maddesi dışında, toplumun enine boyuna tartışmasını başaramazsınız. Konumunu netleştirebilenler kitlelere ulaşma kanalları gene de açık olabilir, peki ya kafası karışıkların?

AKP'nin, önünde sonunda muhalefeti suçlayarak siyasi rant toplamaya, kendi anayasasını Meclis'e ve halka dayatmaya yöneleceği belliydi. Güncel somutluk, bu planların nasıl boşa çıkarılabileceği konusunda alternatif stratejiler geliştirmek. AKP'nin stratejisinin tamamen boşa çıkması olasılığı artık kalmamış olsa dahi, en azından hemen yapılması gereken şey, şimdiden sahaya inerek iktidarın gerçek yüzünü halka anlatma seferberliğinin başlatılmasıdır.